

Tad stovėkite susijuosę savo strėnas tiesa, apsivilkę teisumo šarvais! /Ef 6,14/

2013 m. sausis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 1 (126)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

*Sveikindami skaitytojus
Naujųjų metų proga linkime,
kad kliūtys, kurias teks įveikti,
praturtintų ir užgrūdintų mus,
kad, pasikliaudami Viešpačiu,
jas nugalėtume
ir svarbiausia liktų:*

*TIKĖJIMAS,
MEILĖ,
VILTIS.*

Šlovink Viešpatį, ... visa kas manyje tešlovina Jo šventąjį vardą...

Klebono kun. R.Stankevičiaus pamokslas, pasakytas per senųjų metų palydėjimo pamaldas Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje (2012 m. gruodžio 31 d. 22 val.)

Pamokslo pagrindu paimtos eilutės iš Evangelijos pagal Joną /Jn 8,31-36/

Mielieji tikėjimo namiškiai, susirinkome netradiciniu laiku ir netradicinėje vietoje – šį vakarą dauguma eina į klubus, koncertus, teatrus arba namuose šiuo metu jau turėtų būti vakarėlio įkarštis...

Nedaug mūsų šiandien susirinko, dar mažiau tikėjaisi. Tačiau pabaigti metus, tiesa, kalendorinius, labai prasminga čia, bažnyčioje, Dievo surinkime. Ir tikrai prasminga šiandien padėkoti Viešpačiui už šiuos ir visus iki šiol pragyventus metus, už pergales, džiaugsmus

ir nusivylimus, pralaimėjimus ir sunkumus.

Prisiminkime 103 psalmės žodžius: Šlovink Viešpatį, ... visa kas manyje teşlovina Jo šventąjį vardą...

Nuostabu ir verta šiandienos vakarą, kai visas pasaulis, absoliuti dauguma žmonių skiria savo laiką pažymėti metų virsmą, kai pradedami naujieji ir palydimi senieji metai – kalendoriniai metai, prisiminti Tą, kam mes už visus tuos pragyventus metus skolingi, Tą, kuriam turime dėkoti ir už ateinančius metus. Taigi, šlovinkime Viešpatį, šlovinkime Jo šventąjį vardą!

Apmąstykite skaitinį iš Evangelijos pagal Joną 8 skyriaus nuo 31 iki 36 eilutės.

Jėzus kalbėjo įtikėjusiems Jį žydams. Be abejonės šie Jo klausė. Šiandien daugelis įtikėjusiųjų pakankamai gerai jaučiasi ir be bažnyčios, be pamaldų, be pamokslavimo ar be Biblijos studijų – be tobulėjimo, augimo tikėjime. Daugeliui užtenka to, kad yra senos tradicinės, garbingą istoriją turinčios Bažnyčios narys. Tačiau Jėzus kalbėjo įtikėjusiems Jį. Ir dabar Jėzus kalba ne konkrečios Bažnyčios, kaip organizacijos nariams, ne istorinei draugijai, ne protėvių tradicijos besilaikančių

žmonių klubui, Jėzus pirmiausiai kalba įtikėjusiems Jį. Ir kviečia būti mokiniais, laikytis Jo mokslo. Neužtenka vien skaityti Bibliją, atmintinai mokytis eilutes, suprasti ir paaiškinti, tačiau visų svarbiausia, ką patvirtina Viešpats Jėzus – laikytis Jo mokslo! Mums patinka eiti į bažnyčią (ypač vasarą, kai šilta), mums patinka skaityti Bibliją, mums patinka klausyti skelbiamo Dievo Žodžio, netgi pamokslų (jei jie neperilgi). Netgi patinka ar nors toleruojame bažnytines apeigas: kada reikia atsistojame, kada reikia atsiklaupiname, paaukojame ar nudirbame Bažnyčios labui kokius darbus. Tai tikrai gerai ir pagirtina. Tačiau tai neveda link Dievo, link Jo Karalystės, link išgelbėjimo, tai dažniausiai nestiprina ir neaugina mūsų tikėjimo, nors ir reikalinga Bažnyčios tvarkai palaikyti. Jėzus akcentuoja: „laikykites mano mokslo!“ Tik tuomet būsime Jo mokiniais, tik tuomet pažinsime tiesą, tikrą tiesą, tik tuomet išsilaisvinsime iš nuodėmės. Jėzus sako, jog tiesa padarys jus laisvus. Tačiau Jį klausiusieji žydai Jam paprieštaravo ar pasitikslino, ko nebuvo suprātę: „Mes esame Abraomo palikuonys ir niekada niekam nevergavome...“ Tai seni laikai, vergystė, žmonių pardavinėjimas, laisvės samprata... Tačiau Jėzus kalbėjo apie kitą laisvę, kitą jos supratimą – laisvę nuo nuodėmės. Vienintelis tikėjimas gelbsti žmogų. Žydai gi atsakė, kad jie yra Abraomo palikuonys... Ar to užtenka? Kaip man panašu į šių dienų „tikinčiuosius“ – 80 ir daugiau

procentų... Kodėl tiki? Nes tėvai, seneliai buvo tam tikros konfesijos, nes jie yra jų palikuonys. Taip pat ir mes, reformatai, kaip ir tie žydai, labai dažnai akcentuojame, kieno palikuonys esame – šakniniai ar kiek šakniniai... Gerai yra pagarbiai atsiliepti apie savo tėvus, protėvius, tikėjimo namiškius, apie žmones, išlaikiusius tradiciją iki šių dienų, perdavusius tikėjimo tiesas mums. Tai tikrai gerai, tačiau to neužtenka, kad būtume Kristaus mokiniais, tikrai to nepakanka!

Jėzus moko: „jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniais“. Prie visų mūsų religinių apeigų, tikėjimo darbų, mokslų ir studijų, nuoširdaus atsidavimo Bažnyčiai, parapijai, pagaliau savo artimui – mums dar būtina laikytis to, apie ką kalbame, ką skaitome ir ką deklaruojame. Jei sakome esą reformatai, sakome esą krikščionys – negalime sąmoningai paklusti nuodėmei. „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kiekvienas, kas daro nuodėmę yra nuodėmės vergas“. Jei esame įtikėję, turime laikytis Viešpaties mokslo, turime paklusti Jam ir visi pasaulio prieštaravimai Kristaus mokslui, mumyse negali būti toleruojami. Tik taip galime išsilaisvinti iš nuodėmės vergystės, tik taip tampame laisvais. Kristus sako, jog tiesa jus padarys laisvus. Kas gi yra tiesa? Ogi tai, kad Jėzus Kristus yra pasaulio gelbėtojas, žmonijos išvaduotojas iš nuodėmės vergovės. Jis – Viešpats Jėzus Kristus yra Tiesa.

Mes ateiname pas Kristų kaip pas Gelbėtoją, ir gyvendami su Juo

patiriame laisvę nuo bausmės už savo nuodėmes. Mums nebereikia su didžiausia baime ir panika laukti pasaulio pabaigos ir laukti kol pateksime į pragarą – Kristus mus nuo to išgelbėjo! Gyvendami su Juo mes tampame laisvi.

Tačiau Jėzus sako: kiekvienas, kas daro nuodėmę yra nuodėmės vergas. Ir čia sakoma esamuoju laiku, sakoma mums, dabar.

Kažin ar kuris iš mūsų bent dieną pragyvenome nepadarydami jokios nuodėmės? Ar galėtumėte tai patvirtinti? Aš ne... Gal būt nesąmoningai, tačiau padarome. Taigi, esame nuodėmės vergai.

Tačiau Dievo vaikas taip pat kasdien ateina pas Tėvą ir išpažįsta savąsias nuodėmes. Velnio vaikas to tikrai nedaro ir niekada nedarys.

Viešpats Jėzus gelbsti savo vaiką, savo mokinį iš nuodėmės vergovės, jis atleidžia mūsų nuodėmes, atleidžia savo mokiniams – saviesiems, tikintiesiems, išlaisvina, išvaduoja ir pašventina.

Mielieji, baigdami šiandien kalendorinius metus, susimąstykime ir pasverkime savo darbus. Ar juos darėme savo naudai, ar Dievo garbei ir artimo meilės vedami. Pabandykime įvertinti savąją vergystę nuodėmei ir ateiti pas Tėvą, pas Viešpatį Jėzų, kad mus išlaisvintų, kad padarytų savo mokiniais, kad išmokytų mus ne tik būti Kristaus mokslo klausytojais, bet ir vykdytojais.

Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė telydi jus kitais ir kiekvienais ateinančiais Viešpaties metais! Amen!

2012 metai paskelbti KUNIGAİKŠČIŲ RADVILŲ minėjimo metais

Jonušo Radvilos 400-ųjų gimimo metinių minėjimo vakaras

2012-ieji buvo paskelbti evangelinio tikėjimo kunigaikščių Radvilų minėjimo metais. Sukako 500 m. kai gimė Mikalojus Radvila Rudasis ir 400 m. – Jonušas Radvila XVI. Mokslų akademijoje gruodžio 4 d. Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija (LRIKD) surengė Vilniaus visuomenei baigiamąjį Radvilų metų renginį – Jonušo Radvilos 400-ųjų gimimo metinių minėjimą.

Renginyje dalyvavo akademikas, prof.habil.dr.Antanas Tyla, doc.habil.dr.Ingė Lukšaitė, prof.habil.dr.Sigitas Kregždė, Kėdainių krašto muziejaus direktorius Rimantas Žirgulis. Vakarą prasadė Donato Balčiausko žodžiais: „labai džiugu, jog esame neabejingi savo istorijai, savo praeičiai“. Bandykime persikelti į tuos tolimus laikus – į 1612 metus. Papilio Radvilų dvare gimė žymus šios giminės Biržų-Dubingių šakos atstovas, didysis LDK etmonas ir Vilniaus vaivada, didžiojo etmono Kristupo II Radvilos ir Onos Kiškaitės sūnus, Kėdainių miesto savininkas kunigaikštis Jonušas Radvila.

J. Radvilos indėlis pasirašant Kėdainių sutartį

Apie J.Radvilos iniciatyvą pasirašant Kėdainių sutartį papasakojo akademikas, prof. habil. dr. Antanas Tyla. Jis pabrėžė, kad pagerbiant kunigaikščio atminimą 1998 m. Jonavos raj. Rukloje įsikūrusiam mokomajam pulkui suteiktas Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos vardas. 1931 m.

Birzuose atidengtas J. Zikaro sukurtas paminklas Jonuši Radvilai, o Kėdainiuose, Didžiosios Rinkos aikštėje stovi 2006 m. sukurtas skulptoriaus Algirdo Boso paminklas Jonuši Radvilai. Minėdami Jonušo Radvilos 400 metų gimimo sukaktį jį vertiname kaip Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) reikšmingo politinio akto Kėdainių sutarties iniciatorių. Mokslus baigęs Vokietijos ir Olandijos universitetuose grįžo į tėvynę ir rūpinosi jos gerove bei ateitimi. Jonušo Radvilos kaip asmenybės istoriografija yra labai turtinga. Įvairūs tyrinėtojai analizavę Kėdainių sutartį tapatino ją su Jonušu Radvila. Sutartis vertinama įvairiai. Vieni pasisako, jog sutartis buvo neišvengiama ir būtina, kiti tai vadina valstybės išdavimu.

Kad suprastume Kėdainių sutarties svarbą turime įvertinti tuometinę LDK geopolitinę padėtį, iškilusius pavojus ir kaip juos suprato ir vertino Lietuvos didysis etmonas J.Radvila.

Buvo jaučiama didžiulė karinė grėsmė Lietuvai iš Rusijos ir Švedijos. J.Radvila buvo vienas iš svarbiausių LDK pareigūnų ir nuo jo veiksmų didelių išbandymų metu priklausė visos valstybės likimas. Prieš jį iškilo valstybės laisvės, politikos ir moralės dilema.

Rengiant Kėdainių sutartį J.Radvila idėjo daug pastangų, kad būtų išsaugoti valstybingumo pagrindai. Buvo tikimasi, jog sudarius šią sutartį su Švedija bus sustabdytas Rusijos veržimasis į Lietuvą. Strateginė šios sutarties reikšmė buvo ta, kad užkirto Rusijos veržimąsi į Vakarus prie Baltijos

Jonušas Radvila

jūros; apsaugojo šalies gyventojus, miestus ir miestelius nuo suniokojimo. Jonušo Radvilos iniciatyva sudaryta Kėdainių sutartis buvo originali LDK geopolitinė jungtis su Švedija.

J. Radvilos kultūrinė veikla

Jonušo Radvilos įnašą į kultūrinę, švietėjišką veiklą nušvietė doc. habil.dr.Ingė Lukšaitė.

Jonušas Radvila buvo kariūnas, tikriausiai tai jam buvo atėję su genais, nes tėvas bei senelis buvo etmonai. Taip pat jis ženkliai prisidėjo ir prie kultūrinės šalies veiklos. Jo dėka buvo išleistas didžiausias lietuvių kalba XVII a. leidinys „Knyga nobažnystės krikščioniškos“. 1651 m. į Kėdainius iš Dancigo buvo pakviestas garsus spaustuvininkas Joachimas Jurgis Rhetas ir jo prie gimnazijos įkurtoje spaustuvėje 1653 m. buvo išspausdintas minėtas veikalas.

J.Radvila savo veiklai pasirinko jau Magdeburgo teises turinčius Kėdainius, jausdamas jog čia galės įvykdyti plačius savo užmanymus. Jo iniciatyva buvo įkurta spaustuvė, rėmė ir puoselėjo tėvo Kristupo II įsteigtą reformatų mokyklą, 1647 m. tapusią gimnazija, kuri kaip ir Amsterdamo gimnazija buvo pavadinta Gymnasium Illustrē – Šviesiąja gimnazija. 1652 m. gimnazija persikėlė į puošnų renesansinio stiliaus dviejų aukštų pastatą Didžiojoje Pilies gatvėje, kurio statybą finansavo J. Radvila.

XVII a. Reformacija jau blėso bajorijos ir didikų tarpe. Didikams būti evangeliku reformatu reikėjo drąsos, buvo sudaromos kliūtys gauti aukštas pareigas valstybėje. Reformatai valdė daugelį dvarų ir suvokė, kad reikia šviesti valstiečius, leisti tikybinę literatūrą jų gimtąja kalba. Biržų kunigaikštystėje esantis Salamiestis, Švobiškio dvaro valda, Kėdainiai – tai tos vietos, kur stabiliai 100 metų valdė evangelikai reformatai. Užnerio ir Žemaitijos distriktuose susidarė stiprus evangelikų reformatų dvasininkų branduolys, telkiantis žmones leidybiniam darbui. Įdomu tai, jog Kėdainių miesto burmistras Steponas Jaugelis Telega vertė Dovydo psalmes į lietuvių kalbą. Jonušas Radvila suprato kokia svarbi yra suvokiančių knygos, rašto reikšmę žmonių iniciatyva ir ją skatino. Džiugu, jog ši iškilė istorinė asmenybė yra neužmiršta, domina istorikus ir tai, kad būsimieji kariūnai prisiekia prie Jonušo Radvilos karsto, esančio Kėdainių bažnyčios mauzoliejuje.

Kėdainių miesto šeiminkas

Apie Jonušo Radvilos gyvenimą, nuveiktus darbus Kėdainiuose papasakojo Kėdainių krašto muziejaus direktorius Rimantas Žirgulis.

Reformacijos istorijos Lietuvoje kontekste Kėdainiai yra vienas iš svarbiausių miestų, kuriam šis judėjimas padarė didelę įtaką, akivaizdžiai matomą iki šiol. Čia tebėra nuo Reformacijos laikų išlikęs gatvių ir aikščių tinklas, tebestovi

viena iš seniausių ir didžiausių visos buvusios Abiejų Tautų Respublikos teritorijoje reformatų bažnyčia su jos kriptoje puošniuose sarkofaguose besiilsinčiais Radvilų palaikais, freskomis išdabinta liuteronų bažnyčia, viena iš trijų Lietuvoje išlikusių rotušių, Vilniaus universiteto alumnato kiemą primenančiomis arkomis puošta Šviesioji gimnazija, XVII - XVIII a. Kėdainių miestiečių reformatų elito atstovų gyvenamieji namai.

Todėl prelegentas buvo ištikinęs, kad nesuklys dar kartą patvirtindamas žinomą tiesą, jog pats iškiliausias Kėdainių istorijos laikotarpis nuo XVI a. iki XVIII a. vidurio sutampa su Reformacijos gyvavimo ir kunigaikščių Radvilų valdymo laikotarpiu. Tuo metu Kėdainiuose buvo vertinamas protestantiškas racionalumas, pragmatiškas, drausmė, pagarba įstatymams, miesto savininkams, jų paskirtiems pareigūnams bei jų nustatyti tvarkai. XVII a. viduryje miestas išgyveno savo aukso amžių: jame veikė uostas, 6 turgavietės, 10 amatininkų cechų, gimnazija, spaustuvė, vaistinė, kelios ligoninės. Radvilų tolerancijos dėka mieste gyvavo 6 tautinės ir 6 konfesinės bendruomenės. Kėdainių škotų bendruomenė, kurią sudarė daugiau nei 300 narių, buvo viena iš didžiausių visame Baltijos ir Skandinavijos regione.

J. Radvila, skirtingai nei jo tėvas Kristupas II, labiau mėgo prabangą ir reprezentaciją. Ypač daug dėmesio jis skyrė Kėdainių miesto statyboms ir tvarkymui, reikalavo, kad čia būtų statomi tik mūriniai namai. Jam valdant XVII a. viduryje buvo baigti miesto planavimo darbai. Miestas buvo suplanuotas pagal stačiakampį planą, kurio pagrindinį akcentą sudarė šešios turgaus aikštės, suformuotos keturiomis pagrindinėmis pasaulio kryptimis. Visos aikštės miesto erdvėje buvo suformuotos vienuodai: keturios didesnėje dešiniojoje miesto pusėje ir dvi mažesnėje kairiojoje pusėje. Nuo XVII a. I pusės miesto centre, prie Didžiosios rinkos išsikūrė škotai reformatai, vakarinėje miesto dalyje

Jonušavoje – vokiečiai liuteronai, šiaurinėje dalyje, prie Senosios rinkos, – žydai judėjai, J.Radvilai antrą kartą vedus stačiatikę Mariją Lupul, XVII a. viduryje pietinėje miesto dalyje, prie Knypavos rinkos – nedidelė rusėnų stačiatikių bendruomenė. Kairysis Nevėžio krantas buvo apgyvendintas sulenkėjusių lietuvių katalikų. Iki 1655 m. karo su Rusija ir Švedija mieste buvo 19 gatvių ir 8 skersgatviai, apie 500 namų, 600 sklypų, gyveno apie 4000 gyventojų.

Netgi jau vykstant karui su Maskva, po 1654 m. gaisro J.Radvila reikalavo, kad Kėdainių seniūnas L.Kochanskis organizuotų Didžiosios Pilies gatvės tiesinimo darbus, nors labai abejotina ar tokiu metu kas nors galėjo būti padaryta. Beje, J.Radvila rūpinosi ne vien tik miesto visuomeninių ir konfesinių pastatų funkcionalumu. 1652 m. jis pabrėžė, jog miesto pagražinimui reikia pastatyti rotušę. Visiškai tikėtina, jog kunigaikštis Jonušas perstatė ir Kėdainių dvaro rūmus. Būtent juose 1655 m. spalio 20 d. buvo pasirašyta LDK unija su Švedija, tapusi nerealizuota galimybe Lietuvai pasukti protestantiškosios Europos link.

Vakaras baigėsi LRIKD pirminko prof. habil. dr. Sigito Kregždės mintimi, jog kunigaikštis Jonušas Radvila yra vertas tiek rašytojo plunksnos, tiek režisieriaus kino juostos. Ir prabėgus keturiems amžiams nuo šio didžiavrio gimimo jis lieka įdomus ir nepralenkiamas savo darbais daugeliui iš mūsų.

Jonušo Radvilos 400 metų jubiliejus paminėtas ir Kėdainiuose

Po labai įdomaus ir turiningo Jonušo Radvilos 400 metų jubilėjaus paminėjimo Vilniuje, Lietuvos mokslų akademijos Mažojoje salėje 2012 m. gruodžio mėn. 4 d., šio vieno žymiausių Lietuvos didžiavyrių, kaip ir dera, jubiliejus buvo paminėtas ir Kėdainiuose Reformatų bažnyčioje gruodžio 16 dieną. Tai buvo bendras reformatų ir Kėdainių krašto muziejaus renginys, į kurį buvo pakviestas ir Vilniaus reformatų choras „Giesmė“. Tomis gruodžio 15-17 dienomis Lietuvoje siautėjo retai kada taip ilgai trunkanti stipri pūga ir spaudė dideli šalčiai. Keliai buvo slidūs ir užpustyti. Važiuoti buvo tikras išbandymas. Visiems širdyje buvo neramu, kaip pasieksime Kėdainers, tačiau paakinti J. Radvilos didžiadvasiškumo, išvykome. Noriu labai pagirti mūsų puikius vairuotojus: kun. Raimondą Stankevičių, kuris kelią į Kėdainers galėtų ir užsimerkęs įveikti bei antrojo ekipažo vairuotoją p. Nerijų Krikščiką. Pakeliui matėme net tris lengvuosius automobilius, nuslydusius nuo kelio ir „tupinčius“ pusnyse, ant šono gulinčią „furą“... Po kiekvieno tokio vaizdelio darėmės dar atsargesni ir labiau susikaupe.

Kėdainers bažnyčia pasitiko dideliu šalčiu. Kun. Raimondas kiek galėdamas trumpino pamaldas, net paprastai labai ilgai kalbantis įdomusis pranešėjas dr. Deimantas

Kunigaikščių Radvilų sarkofagai Kėdainers bažnyčios kriptoje

Karvelis šį kartą ilgai neužtruko. (Dr.D.Karvelio pranešimo Kėdainers bažnyčioje santrauką spausdiname žemiau – „V.r.ž.“ past.). Jo pavyzdžiu sekė ir Kėdainers krašto muziejaus direktorius p. Rimantas Žirgulis. Jie savo pranešimuose kalbėjo apie Jonušo Radvilos nuopelnus Lietuvai ir Reformacijai, jo ypatingas pastangas rūpinantis kultūra, lietuvių. Plačiau apie jo veiklą ir nuopelnus yra aprašyta Viktorijos Liauškaitės išpūdžiuose iš minėjimo LMA.

Po pranešimų choras „Giesmė“ pagiedojo „Radvilos“ himną (žodžiai P. Juodgudžio, muzika K.Galkausko), nežinomo XV a.

autorius „Padėkos giesmė“, nežinomo XVI a. autorius giesmė „Užrašas ant Barbaros Radvilaitės karsto“ (tekstą iš senosios lenkų kalbos vertė S. Geda) ir „Gerą kovą išlaikiau“.

Žmonių nebuvo daug, visi labai sušalome, nors buvome tikrai šiltai apsirengę. Tik Kėdainers bažnyčios siela p. Zelma, atrodo nebuvo sušalusi. Ji sakė: „mūsų bažnytėlė niekada nebuvo šildoma. Mes žinom, kad einant į bažnyčią reikia šiltai apsirengti“.

Po renginio dar aplankėme kunigaikščių Radvilų sarkofagus, esančius bažnyčios kriptoje.

Visų džiaugsmui p.Rimantas Žirgulis pakvietė mus karštų pietų. Puikioje kavinėje sušilome ir atgavome gyvybines jėgas. Čia atšventėme ir mūsų ilgametės choristės Kristinos Šernaitės gražų jubiliejų.

Nuoširdžiai padėkoję p. R. Žirguliui, vėl leidomės į nelengvą kelionę, kuri, ačiū Dievui ir mūsų puikiems vairuotojams, baigėsi laimingai.

Gieda choras „Giesmė“

Dr. Renata Bareikienė
Choro „Giesmė“ pirmininkė
A.Risakovienės nuotraukos

Jonušas Radvila ir Kėdainių sutartis

Vilniaus Edukologijos universiteto Istorijos fakulteto docento dr. Deimanto Karvelio pranešimo, skaityto Kėdainių reformatų bažnyčioje 2012 m. gruodžio mėn. 16 d., santrauka

Dr. Deimantas Karvelis savo pranešime išsamiai papasakojo apie kunigaikštį Jonušą Radvilą, to meto istorines aplinkybes. Prelegentas pabrėžė Jonušo Radvilos nuopelnus Lietuvai ir jos suklestėjimui, lygino jį su XVI a. gyvenusiu ir nepaprastai daug Lietuvai gero ir pažangaus davusiu Radvila Juodoju.

Jonušas Radvila buvo ne tik galingiausios Lietuvos didikų ar bajorų giminės atstovas, bet ir buvo dydis karys, valstybininkas, politikas, dosniausias kultūros mecenatas, kalvinizmo protektorius.

Jaunystėje mokėsis Vakarų Europoje, buvo nepaprastai išsilavinęs, apsiskaitęs, didžiulės erudicijos žmogus. Jis norėjo visas reformas Europos pavyzdžiu daryti ne tik savo valdose, bet ir visos Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės mastu. Jonušas Radvila buvo labai prieštaringa, kontraversiška asmenybė dėl to, kas nutiko jo politinėje karjeroje. Jis savo politiniais sprendimais XVII a. viduryje mėgino Lietuvos kelią pasukti iš lenkiško į švedišką, iš katalikiško – į protestantišką. Jam LDK suvereniteto ir valstybingumo klausimai visada buvo pirmoje vietoje.

Todėl ir ta garsioji Kėdainių unija 1655 metais, kai dėl

susiklosčiusio dvigubo karo su Švedija ir Rusija, ir kai Kėdainiai trumpai akimirksniui netgi buvo tapę savotiška Lietuvos sostine, Jonušo Radvilos iniciatyva virš tūkstančio Lietuvos bajorų sukurtas projektas pasirašyti tarptautinę sutartį, jungiantis Lietuvai su Švedija, buvo unikalus, analogų neturintis politinis sprendimas Lietuvos istorijoje. Dėl jo Lenkijos regione Jonušas Radvila buvo pavadintas tiek valstybės, tiek Vazos, tiek Tėvynės išdaviku. Tačiau turint omeny XVII a. vidurio karo aplinkybes, tai buvo vienintelis įmanomas kelias ribotom sąlygom išsaugoti Lietuvos valstybingumą.

Jonušas Radvila gyveno palygint labai nedaug, tik 43 metus, bet suspėjo įeit į istoriją ir kaip karo vadas, ir kaip kultūros mecenatas.

Jo kultūrinė mecenatystė pasireiškė daugiausia Kėdainių mieste. Jo iniciatyva gimė didžiausias XVII a. spausdintas LDK leidinys „Knyga nobažnystės krikščioniškos“. Jonušas Radvila neieškojo spaustuvių Vakaruose, o įkūrė Kėdainiuose. Jo projektas buvo pilnai realizuotas. Vien ką reiškė Kėdainių Šviesiosios gimnazijos įsteigimas, kurios modernus pastatas stovi iki dabar – seniausia gimnazija Lietuvoje. Tai galėjo būti alternatyva atsirast Lietuvoje pirmam protestantiškam universitetui. Ekonomikos sferoje Jonušas Radvila savo privačiose valdose darė daugybę ekonominių reformų, jo dvaruose atsirado pirmieji sandomo darbo pavyzdžiai, nors baudžiava buvo panaikinta tik XIX a. Prelegentas tai pavadino pirmais kapitalizmo lašais Lietuvoje.

Dr. D. Karvelis Jonušą Radvilą vadino XVII a. kunigaikščiu Gediminu, nes jis iš Vakarų Europos kvietė ir savo valdose apgyvendino pirklus, amatininkus, dvasininkus, juos išlaikė savo lėšomis.

A. Boso skulptūra „Skrynia“, Kėdainiuose skirta Jonušiui Radvilai

Bandė į Kėdainius atsivilioti pedagogikos reformatorių čeką Janą Amosą Komenskį, kad jis ten dėstytų. Sugebėjo pasamdyti žymiausią to meto fortifikacijos specialistą Adomą Freitagą, gyvenusį jo valdose, čia kūrusį ir dėsiusį Šviesiojoje gimnazijoje.

Jonušas Radvila visuose seimuose, seimeliuose visuomet gynė LDK interesus.

Jis gyveno visuotinės polonizacijos laikais. Bet pats nei kalbėjo, nei rašė lenkiškai, bet visad mąstė tik lietuviškai.

Pasak dr. D. Karvelio, Jonušas Radvila buvo Abiejų Tautų Respublikos istorijoje paskutinis toks rimtas Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valstybingumo gynėjas.

TIKĖJIMO IR VILTIES VEDINI

2012-ųjų spalio 28 d., po aštuonerių klajonių metų, į savo istorinę šventovę sugrižę Vilniaus reformatų parapijos nariai gausiai lanko pamaldas, jų negąsdina net ir gerokai atšalę orai.

Jau pirmomis dienomis po sugrižimo teko sukti galvas, kaip apšildysime, kaip puošime savąją bažnyčią. Nauji rūpesčiai užgulė parapijos vyrų, o labiausiai – klebono, kunigo Raimondo pečius...

Tačiau nėra nepakeliamos naštos žmogui, tikėjimo ir vilties vedinam. Mes tiek ilgai, rodos, visą amžinybę, buvome priversti melstis nuomininkų teisėmis ne savo maldos namuose, tad dabar, kai savus atgavome, miela ir malonu juose būti. Galim laikyti pamaldas ne tik sekmadieniais – realybe virto ir ilgus metus svajone buvusi mintis pasimesti Kalėdų išvakarėse, netgi sutikti Naujus metus su Viešpaties

palaiminimu.

Vyksta jaunimo pamaldos, su-traukiančios ne tik jaunus, bet ir pagyvenusius žmones.

Ypač greitai į bendruomenę įsiliejo neseniai konfirmuota parapijos narė Rasa Šernienė, kažkokiu tik jai vienai žinomu būdu sugėbanti prikalbinti vaikus atskleisti bažnyčioje savo giedojimo talentą. Iki šiol prisimename nuostabų Roko, savito balso tembro jaunosios dainininkės Mirgos Liudvikos giedojimą ir tą nepakartojamą bendrystės, meilės, šilumos savo artimui jausmą, apėmusį jų besiklausant kiekvieną iš mūsų.

Ypatingos buvo gruodžio 31-osios pamaldos, po kurių visi susirinkusieji dėkojome kunigui Raimondui už gily pamokslą, Rasai Šernienei – už išpūdingai pakiliai skambėjusius vargonus.

Nors tą vakarą mūsų ir buvo nedaug, bet jaunimo buvo lygiai tiek pat (o gal net ir daugiau) negu vyresniųjų tikėjimo brolių. Iš tiesų šauni buvo ta naujametinių pamaldų idėja. Tikimės, kad kitais metais mūsų bus daugiau, nes palydėti senus metus ir pasitikti naujus skambant Dievo Žodžiui ir vargonams – nepakartojamas jausmas.

Gieda Rokas

Gieda Mirga Liudvika

Auksė Skiparytė

Adventinių giesmių vakaras Panevėžyje

„Garbė Tau, Viešpatie, už amžiną taką, kuriuo mes einame, už saulę, kuri kas rytą teka, už kalnus, kuriuos ne kiekvienas pasiekiamo, ir už tai, kad mes esame niekas prieš Tavo veidą. Dėkojame Tau, Viešpatie, už sodybas, už žemę, už sodą, už lopšį, už milžinų kapus, už praeitį – su visais skausmais, sunkumais ir ateitį – be nuodėmių“. Šiomis nuostabiomis Panevėžio sveikuolių klubo pirmininko Kazimiero Ilginio mintimis prasidėjo nuostabus, dvasingas Advento giesmių vakaras po II Advento sekmadienio reformatų pamaldų Panevėžio liuteronų bažnyčioje. Jas laikė gen. superint. kun.

Tomas Šernas, adventines giesmes giedojo „Atgaivos“ choras, vadovaujamas Dalios Gaspariūnienės.

Su įdomumu klausėmės sakralinių giesmių, šlovinančių Viešpatį, o pertraukėlėse tarp giesmių – K. Ilginio skaitomų posmų, kuriais jis kreipėsi į vaikus:

*Pažvelk, vaikeli, kaip medžiai nutilę,
Kokia rimtis Advento nakty.*

Apsidairyk aplinkui ir įsileisk į savo širdį tą laukimą,

Kad ir tavyje kažkas gero užgimtų.

Tik nevalia į širdį įsileisti blogį,

Nes lūpos duotos tik geram žodžiui tarti...

Toliau vėl skambėjo giesmės: „Kristau, dangun eik“, „Prailgo die nos“. K. Ilginis prisiminė artėjančias Kalėdas ir perskaitė Dalios Teišerskytės eilėraštį apie tai, o „Atgaiva“ pagiedojo vokiečių giesmę „Mielas Jėzau“. Parapijos seniūnų valdybos pirmininkas Petras Puodžiūnas padėjo choristams už giesmes, o jie džiaugėsi gera bažnyčios akustika. Pavaišinę svečius kukliomis vaisėmis, skirstėmės visi gerai nusiteikę ir dvasiškai didžiai praturtėję. Svečiai dėkojo, kad pakvietėme, o mes – kad jie mielai sutiko su mumis pabendrauti.

Sigita Audickienė

Lipės ir Lietuvos evangelikų bendrystės jubiliejus

1992 m. rugsėjo 27 d., XV sekmadienį po Šv. Trejybės, Tauragėje buvo iškilmingai pasirašyta Lietuvos evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų bažnyčių ir Lipės krašto evangelikų bažnyčios liuteronų Sinodo ir Detmoldo evangelikų reformatų Sinodo bendrystės sutartis, kurią paskatino 1990 m. užsimezgę ryšiai ir prasidėję susitikimai. Svarbiausia, kad ryšiai plėtojami ne tik tarp centrinės bažnyčių vadovybės, bet ir atskirų parapijų. Per dvidešimt metų buvo įgyvendintas ne vienas prasmingas sumanymas.

Artėjant bendrystės dvidešimtmečio jubiliejui, pernai rudenį Lietuvoje viešėjo Lipės krašto evangelikų liuteronų bažnyčios vadovybės delegacija. Vilniaus ev. liuteronų bažnyčios kieme greta „Vilniaus Sandoros“ senelių globos namų buvo pasodintas simbolinis medelis. Lipės krašto liuteronų bažnyčios superintendantas kun. Andreas Lange įteikė LELB vyskupui Mindaugui Sabučiuui sertifikatą, kad Vitenberge tarp kitų Reformacijos 500-osioms metinėms sodinamo „Liuterio sodo“ medžių auga ir mūsų bažnyčios medelis (nr. 164).

Bendrystės dvidešimtmetis šiemet lapkričio 15-18 d. paminėtas Detmolde, jubiliejaus renginiuose dalyvavo Bažnyčių vadovų vadovaujamos delegacijos.

Šventiniuose renginiuose Lietuvos ev. liuteronų bažnyčiai atstovavo vysk. Mindaugas Sabutis, kun. Jonas Liorančas ir LELB Jaunimo centro valdybos pirmininkė Rūta Šulskienė, Ev. reformatų bažnyčiai atstovavo gen. superintendantas kun. Tomas Šernas, Rasa Šernienė ir Biržų rajono Medeikių kaime įkurtos VŠĮ „Vaiko užuovėja“ direktorė Daiva Janonienė.

Atvykę į Detmoldą džiaugėmės vėl turėdami galimybę susitikti su ilgamečiais partneriais ir draugais: kun. Franku Erichsmeieriu, kun. Richardu Krause ir kitais Vokietijos evangelikų bažnyčios (EKD) darbuotojais.

Pirmąjį susitikimo dieną buvome pakviesti į Lemgo miestelio šv. Nikolajaus ev. liuteronų bažnyčią ryto maldai, kurią vedė kun. F. Erichsmeier. Aplankėme krikščio-

nišką darželį, pažaidėme su vaikais, papasakojome apie Lietuvą. Po pietų aplankėme Detmoldo ev. reformatų bažnyčią, išgirdome, kokius socialinius projektus ji vykdo. Šalia bažnyčios yra atidaryta parduotuvė be pinigų – žmonėms, kuriems yra sudėtinga prisitaikyti prie visuomenės gyvenimo. Padedama pabėgėliams ir prašantiems prieglobsčio. Išgirdome įdomių pasakojimų apie krikščionių ir žydų bendradarbiavimą įvairiuose projektuose.

Šeštadienį ev. reformatų parapijos namuose miesto centre dalijomės mintimis apie tolesnius mūsų Bažnyčių bendradarbiavimo aspektus. Bažnyčių vadovai išsakė

pamąstymus apie šiandieninę Bažnyčios misiją. Pokalbiui vadovavo kun. F. Erichsmeier, partnerystės su Lietuva komiteto pirmininkas. Detmoldo ev. reformatų klasės superintendantė kun. Claudia Ostarek savo pranešime citavo žinomą teologą kun. Jörgą Zinką, kuris bažnyčios svarbą žmogaus gyvenime lygina su pakelės užėigos svarba keleiviui. Pasak Ostarek, „žmonėms keliaujant, Dievas eina kartu“. Bažnyčia turi eiti ten, kur yra žmonės, juos lydėti. Ji turi būti atvira kiekvienam – vienyti ir visapusiškai palaikyti iš skirtingų kultūrų, skirtingų socialinių ir religinių sluoksnių kilusių žmonių bendrystę. Todėl labai svarbu,

Susitikimo vadovai: Richard Krause, Tomas Šernas, Frank Erichsmeier, Claudia Ostarek ir Mindaugas Sabutis

kad Bažnyčia aktyviai dalyvautų visuomenės procesuose. Lipės liuteronų klasės superintendente kun. Andreas Langes (jis susitikime negalėjo dalyvauti dėl ligos) pavaduotojas kun. R. Krause pabrėžė, kad bažnyčiai nederėtų laukti, kol žmonėms prireiks dvasinių paslaugų. Jėzus rūpinosi visais žmonėmis, kurie buvo ir už visuomenės ribų. Kun. T. Šernas akcentavo, kad svarbiausia bažnyčiai koncentruotis į tikėjimo skleidimą. Pasak jo, „mes privalome su žmonėmis kalbėti apie Jėzų Kristų ir patys gyventi Jame“. Labai svarbu žinoti tikinčiųjų poreikius, kuo bažnyčia jiems gali padėti. Lietuvos ev. reformatų vadovas supažindino su savo bažnyčios ketinimais įkurti Lietuvos lenkų mažumos ev. reformatų bendruomenę. Vysk. M. Sabutis pabrėžė, kad pagrindinė Bažnyčios užduotis yra skelbti Evangeliją. Nors esame nedideli, „tačiau turime Jėzų Kristų“. Bažnyčia turėtų į savo aplinką ir žmones žvelgti su meile ir suvokti savo socialinę atsakomybę. Vyskupas paragino krikščionis tarpusavyje būti solidaresnius. Šiandien visame pasaulyje diskriminuojami milijonai krikščionių, o visuomenė su tuo tyliai susitaiko. „Turime būti tvirti tikėjime!“.

Po pietų turėjome galimybę išgirsti vyskupo Wolfgango Huberio pranešimą paguodos tema. Ilgą ir turiningą dieną baigėme simfoniniu koncertu Lemgo šv. Nikolajaus bažnyčioje.

Sekmadienį delegacijų nariai dalyvavo skirtingų parapijų pamaldose: vysk. M. Sabutis pamokslavo Lemgo parapijoje, kun. J. Liorančas – Detmoldo ev. liuteronų parapijoje, o aš buvau pakviesta aplankyti Hiddeseno parapiją.

Esame labai dėkingi jubiliejaus organizatoriams už draugystę ir ilgametį bendradarbiavimą, už meilę ir šilumą, kuri mus lydi visą dvidešimtmetį.

Rūta Šulskienė
„Lietuvos evangelikų kelias“,
2012 Nr.12

Paroda „Visa tai ne sapnas: Adolfo Meko gyvenimas ir kūryba“

Lapkričio 27 d. Jono Meko vizualiųjų menų centre (JMVMC), Gynėjų g. 14 vyko parodos „Visa tai ne sapnas: Adolfo Meko gyvenimas ir kūryba“ atidarymas, kuriame dalyvavo Adolfo Meko žmona Pola Chapelle ir Bardo koledžo (JAV) prof. John Pruitt.

Pola Chapelle

Adolfas Mekas

Fotoparoda – tai Adolfo Meko (1925–2011) šeimos nuotraukos, profesinio gyvenimo akimirkos, kadrai iš kino filmų. Atskirai pristatyti 1996–2003 m. Bardo koledže skaitytų paskaitų video įrašai, taip pat kolegų, mokinių atsiminimų apie Adolfą Meką videoįrašas.

Prieš parodos atidarymą Vilniaus dailės akademijoje prof. John Pruitt skaitė paskaitą apie Adolfą Meką. JMVMC ir Šiuolaikinio meno centro kino salėse buvo demonstruojami Adolfo Meko mokinių trumpo ir pilno metražo kino ir animaciniai filmai.

Adolfas Mekas labiau žinomas kaip avangardinio kino Amerikoje pionieriaus Jono Meko brolis.

Adolfas gimė 1925 m. rugsėjo 30 d., kaip ir trim metais vyresnis Jonas – gruodžio 24 d. atšventęs 90 metų jubiliejų, Semeniškiuose, Papilio valsčius, reformatų šeimoje. Jų dėdė – motinos brolis kun. Povilas Jašinskas, pas kurį klebonijoje kurį laiką, mokyda-

miesi Biržų gimnazijoje, broliai ir gyvena.

Baigiantis karui broliai Mekai pasitraukė į Vakarų, iš pradžių buvo įkalinti priverstinių darbų stovykloje Vokietijoje, nuo 1949 m. įsikūrė JAV, Niujorko Bruklino rajone.

Adolfas ne tik svariai prisidėjo prie Jono Meko kino filmų atsiradimo, dažnai buvo jų bendraautorius, kartu su broliu Jonu įkūrė vėliau įtakingu tapusį kino kritikos žurnalą „Film Culture“.

Jis pats buvo talentingas, savarankiškas kūrėjas, kino režisierius, scenarijų autorius, taip pat vienas iš talentingiausių ir labiausiai gerbiamų, studentų mėgiamų Bardo koledžo (JAV) dėstytojų. Apie trisdešimt metų Adolfas Mekas ugdė, globojo būsimus kino kūrėjus.

Mirė Adolfas Mekas 2011 m. birželio 1 d. Niujorke, JAV.

„V.r.ž.“ info pagal straipsnius
www.mekas.lt

JONĄ MEKĄ 90-čio proga pasveikino Lietuvos užsienio reikalų ministras

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pasveikino vieną garsiausių lietuvių kilmės menininkų Joną Meką, gruodžio 24 dieną atšventusį garbingą devyniasdešimties metų jubiliejų. Sveikinime rašoma: „Esate pasaulio pilietis iš Lietuvos, seniai priimtas į iškiliausių XX amžiaus menininkų – kino avangardistų būrį. Iš tiesų sunku rasti žodžių, kurie išreikštų Jūsų kuklumą, draugiškumą ir žmogiškąją šilumą. Jūsų unikalaus talento dėka gimę kūriniai svariai prisideda garsinant Lietuvos vardą pasaulyje“.

Jonas Mekas, dažnai vadinamas amerikietiškojo avangardo kino krikštatiėviu, šiuo metu gyvena ir dirba Niujorke. 1995 metais Jonas Mekas pelnė Lietuvos nacionalinę kultūros ir meno premiją. Lietuvoje menininko nuopelnai garsinant šalies vardą 2003 metais įvertinti ordino „Už nuopelnus Lietuvai“

Didžiuoju kryžiumi. 2011 m. birželio 30 d. Jonui Mekui suteiktas Biržų rajono savivaldybės Garbės piliečio vardas. O 2012 m. gruodžio 27 d. pirmą kartą Prezidentūroje surengtuose „Globalios Lietuvos apdovanojimuose 2012“ Viso gyvenimo pasiekimų kategorijoje Jonas Mekas įvertintas už naujų meno formų lyderystę pasaulyje, už aktyvią tarptautinę profesinę karjerą ir už Lietuvos vardo garsinimą.

Jonas Mekas atvykęs į Lietuvą, su giminėmis ar šeimos nariais dažnai aplanko Biržus, ev. reformatų bažnyčią ir kleboniją, kurioje gyveno jo dėdė reformatų kunigas Povilas Jašinskas. Jono vaikai Sebastianas ir Una (Oona) taip pat nepraradę ryšių su tėvo gimtine: Una filmuojasi Igno Jonyno filme „Lošėjas“, o Sebastianas, neblogai kalbantis lietuviškai, pastarąjį kartą buvo atvažiavęs dalyvauti dėdės Adolfo parodos pristatyme Jono

Meko vizualinių menų centre.

Jono Meko devyniasdešimtmetis visą mėnesį bus minimas prestižinėse Europos meno scenose.

Jis ką tik baigė kurti naujausią savo filmą „Out-Takes from the Life of a Happy Man“. „Laimingo žmogaus“ pasaulinė premjera įvyko gruodžio 5-ąją Londono „Serpentine“ galerijoje.

Lapkričio 30 dieną Pompidou centre, Paryžiuje, buvo atidaryta J. Meko filmų retrospektyva, kur dalyvavo pats autorius. Jo kūryba pristatoma itin išsamiai, iki sausio 7 dienos bus parodyti visi Amerikoje išgarsėjusio lietuvių filmai, sukurti nuo 1950 metų. Paryžiaus publikai taip pat bus pristatytos J. Meko instaliacijos ir vaizdo darbų rinkinys iš 1989-2012 metų laikotarpio.

„V.r.ž.“ inf.

Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos naujienos

2012 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos (LBSD) metinis susirinkimas (generalinė asamblėja) vyko Lietuvos ev. reformatų bažnyčios Vilniaus parapijos raštinėje (Gerosios Vilties g. 1a).

Asamblėja pradėta malda ir giesmėmis, kurioms akompanavo svečias iš Danijos Biblijos skaitymo draugijos Lasse Holmgaard Iversen. Susirinkime taip pat dalyvavo nuolatinė Lietuvos LBSD metinių susirinkimų viešnia iš Norvegijos, SU Šiaurės Europos paregijonio koordinatorė Jorunn Sjaastad.

Sėkmingas stovyklautojų ir jų vadovų darbas nudžiugino ir sutvirtino pasiryžimą toliau or-

Gieda LBSD GA dalyviai, svečiai

ganizuoti ne tik vaikų, paauglių, bet ir jaunuolių stovyklas (apie tai plačiau galima skaityti: [http://www.biblijos-skaitymas.lt/skyrelyje „Naujienos“](http://www.biblijos-skaitymas.lt/skyrelyje„Naujienos“)).

Kaip ir kasmet, baigiamas spausdinti kalendorėlis „Bibliją skaitome kasdien. 2013 m.“, taip pat numatoma parengti leidinėlių su 100 svarbiausių Biblijos nuorodų.

Buvo prisiminti praėjusiais metais į amžinybę išėjusi Bronelė Rakovska ir prieš porą mėnesių – dr. Mykolas Mikalajūnas.

Revizoriaus priedermes, kurias anksčiau atliko dr. M. Mikalajūnas, sutiko priimti Dalija Gudliauskienė, kuri paglobos ir išdininkės Indrės Glazauskaitės darbo barą.

www.biblijos-skaitymas.lt
informacija

Paskutinis 2012 metų LERB Konsistorijos posėdis

Lapkričio 24 d. Vilniuje, Gerosios Vilties gatvėje, reformatų parapijos namuose, įvyko XVII šios kadencijos Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos posėdis. Jaukiuose, gražiai sutvarkytose parapijos patalpose Konsistorijos narius pasitiko Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų Tarybos pirmininkė Vida Cupreva, 2012 m. Sinodo direktorius kuratorius Donatas Balčiauskas ir parapijos namų tarnautoja Kristina Šernaitė. Posėdį Šv. Rašto tai dienai skirtu skaitiniu iš „Gyvenimo palydovo“ (Apreiškimo 20, 11-15) pradėjo gen.superintendentas kun.Tomas Šernas. Maldoje buvo prisimintas a.a. Konsistorijos prezidentas Mykolas Mikalajūnas. Perskaičius ir parašais patvirtinus praeito posėdžio protokolą, apžvelgus priimtų sprendimų vykdymą, pradėti svarstyti pagrindiniai darbotvarkės klausimai. Posėdžiui pirmininkavo viceprezidentas kun.Raimondas Stankevičius.

Svarstyta Medeikių vaikų globos namuose VŠĮ „Vaiko užuovėja“ susidariusi situacija. Biržų raj. savivaldybė nepajėgia įvykdyti visų savo išpareigojimų dėl stygiaus lėšų, o tos, kurios pagal susitarimą yra skiriamos – nuo 2008 metų ženkliai pakilus kuro ir maisto produktų kainoms, yra nepakankamos. Bažnyčia turi rūpintis ne tik teikiama socialinės globos kokybe, vaikų ir darbuotojų dvasiniu ugdyimu, bet ir papildomų finansavimo šaltinių paieška. Šiame posėdyje svarstyti du siūlymai: veiklos tęsimas arba įstaigos likvidavimas. Balsų dauguma nuspręsta tęsti „Vaiko užuovėjos“ veiklą. Konsistorija įpareigojo VŠĮ „Vaiko užuovėja“ direktorę Daivą Janonienę ir kapelionę kun. Sigitą Švambarienę kitam posėdžiui pateikti vidaus pertvarkos planą.

Vykdam 2012 metų eilinio Sinodo nutarimus, kapeliono darbas vaikų namuose turi būti išlaikomas iš tikslinių aukų vaikų namams.

Konsistorijos posėdyje buvo nustatytas dvasininko tarnystės vaikų namuose laikas ir išlaikymas. Bažnyčios partneriai – evangelinės Bažnyčios Švedijoje ir Lichtenšteine yra pažadėję pradėti rinkti tikslines aukas vaikų namų Medeikiuose kapelionui išlaikyti. Partneriai savo pasižadėjimą vykdo, prieš kelias dienas dalis surinktų aukų iš Lichtenšteino jau pasiekė Sinodo sąskaitą banke.

Panevėžio ev. reformatų bažnyčios statybos komisija atrinko architekto Gintaro Stauskio projektą. Kadangi tai išskirtinis projektas, architektas dar kartą susitiko su Konsistorijos nariais pasidalinti mintimis ir įsitikinti ar vienodai suprantame užduotį. Aptarti statybos etapai, išsakyti pageidavimai.

Konsistorija patvirtino priešsinodinės sesijos datą. Išplėstinis Konsistorijos posėdis vyks 2013 m. gegužės 18 d.

Kitas eilinis Konsistorijos posėdis numatytas Biržuose 2013 m. sausio 26 d.

Sutrumpinta iš www.ref.lt

Prie evangelikų liuteronų ištakų prisilietus

Šventasis evangelikų liuteronų miestas

Šią vasarą teko pasiekti Vitenbergą – miestą Saksonijos – Anhalto žemėje. Jame gyveno ir dirbo didysis reformatorius Martynas Liuteris (1483 – 1546), todėl Vitenbergas - šventas miestas kiekvienam evangelikų liuteronų tikybos žmogui.

XVI a. pradžioje Vokietijoje kilęs reformacijos judėjimas suformavo evangelikų liuteronų bažnyčią. Jos pradininkas Martynas Liuteris, konfliktuodamas su katalikybe dėl indulgencijų pardavinėjimo, 1517 metų spalio 31 dieną paskelbė 95 tezes, kuriose išdėstė savo religinę doktriną. Jis teigė, jog žmogaus išganymas priklauso ne nuo sakramentų, apeigų atliki-

mo, o nuo jo tikėjimo nuoširdumo, neigė bažnyčios ir dvasininko, kaip tarpininko tarp žmogaus ir Dievo, vaidmenį, vieninteliu tikėjimo šaltiniu laikė Šventąjį Raštą, o ne šventą tradiciją.

Liuteronai atsisakė vienuolijos, celibato, iš 7 krikščionybės Sakramentų paliko Krikštą ir Komuniją. Šiek tiek reformavo bažnyčios vidų: iš katalikybės atributų išsaugojo kryžių, žvakes, vargonus, paveikslus.

Vienas svarbiausių M. Liuterio nuopelnų – Biblijos vertimas į vokiečių kalbą. Be to, M. Liuteris parengė garsiuosius protestantiškuosius Didįjį ir Mažąjį katekizmus, paliko nemažą pluoštą įvairaus turinio pamfletų, publicistinių darbų, Biblijos komentarų. M. Liuterio namas ir kiti istoriniai architek-

Vitenbergas. Paminklas Martynui
Liuteriui

tūriniai paminklai yra įtraukti į Pasaulio kultūros vertybių sąrašą. 1502 m. Vitenberge buvo įkurtas universitetas, kuriame vėliau dėstė

KUNIGAS PETRAS DAGYS – Viešpaties ir lietuvybės tarnyboje

2012 metais protestantiškasis pasaulis Amžinybės arba Mirusiųjų minėjimo šventę minėjo lapkričio 25 dieną, t. y. paskutinį bažnytinių metų sekmadienį. Greta šios šventės, gruodžio 1-ąją – ir reformatų bei liuteronų kunigo, spaudos darbuotojo, visuomenės veikėjo dr. Petro Dagio 35-ųjų mirties metinių sukaktis.

Šiai datai artėjant jos paminėjimu spaudoje pasirūpino P. Dagio žmona Arianė. Surinkusi geroką pluoštą gyvenimo aprašymų, straipsnių spaudoje ir kitų rašinių, įteikė su tokiu priedu: *Liūdna man buvo keliauti į praeitį, tą laiką kai kartu gyvenome. Abu buvome biedni imigrantai, atlikome visokiausius darbus. Ypač Petru medžiaginiai dalykai nerupėjo. Kai tik Lietuva vėl atgavo Nepriklausomybę, jis pirmas būtų grįžęs – Amerikos pilietybės niekad neėmė, buvo ištikimas savo Tėvynei. Į jo karstą viena parapijietė įdėjo saujelę žemės iš Lietuvos ir su senu juodu talaru išlydėjome į kapines. Čia pat parašė ir apie jų santuokinio gyvenimo pradžią: Už kunigo Dagio ištekejau 1954 m. lapkričio 20 dieną – mus sutuokė kunigas Jonas Pauperas (1905–1971) iš Čikagos, Ziono lietuvių liuteronų parapijos klebonas. Dabar ten – kunigas Valdas Aušra. Kitoje užrašytoje pastaboje p. Arianė pastebi tokias gyvenimo bendražygio asmenines savybes: Kun. Dagys mokėjo pritraukti žmones (ir mane), visiems buvo paslaugus, mielas.*

Prisimindami velionių kunigą Petrą Dagį, ir mes, nors trumpai, apžvelkime Jo gyvenimo kelią ir darbus Viešpačiui bei lietuvybei Tėvynėje ir išeivijoje.

Tėviškė – Biržų kraštas

Plačiai ir toli Biržų kraštą išgarsino LDK didikas, valstybės ir karinis veikėjas Jurgis Radvila (1480–1541), žymaus LDK valstybės veikėjo Mikalojaus Radvilos Rudojo (apie 1515–1584) ir Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Barboros Radvilaitės (1520–1551) tėvas. M. Radvila Rudasis visomis

išgalėmis rėmė Reformacijos judėjimą Lietuvoje. Radvilų kasdienis gyvenimas ir darbai bylojo apie tai, kad savo tautai reikia ieškoti globos ir stiprybės ne kur kitur, bet savo tautos žmonėse ir savo gimtoje žemėje. Šis suvokimas, brangus daugeliui biržiečių reformatų, buvo kelrode žvaigžde ir Dagio šeimai.

Petras Dagys gimė 1904 m. kovo 15 d. Peikštenių kaime (Biržų valsčius ir apskritis). Tėvai – Martynas ir Matilda, gimusi Viederytė, Dagiai – ūkininkai. Mama kilusi iš bajorų, vienok lenkiškai nekalbėjo. Tėvas – ūkininkas, valdęs tėvo ir mamos ūkius. Abu raštingi, ištikimi gimtojo krašto mylėtojai, evangelikai liuteronys (reformatai – „V.r.ž.“ inf.). Tėvas prenumeravo ir skaitė visą lietuviškąją spaudą, o taip pat „Rygos naujienas“ bei „Keleivį“ iš JAV. Tėvai išaugino gausią šeimą – penkis vaikus. Vyresnioji sesuo Ona, ištekėjusi – Rukmanienė, buvo pasilikusi tėvonijoje (su vyru palaidota Antavilių kapinėse – „V.r.ž. past.“), brolis Jonas – išvyko ir 1961 m. mirė Amerikoje. Po jų, amžiumi jaunesni – Petras ir Matilda, ištekėjusi – Kuolienė, taipgi gyvenusi išeivijoje, Kanadoje, bei Marija, ištekėjusi – Placienė, gyvenusi Čikagoje, JAV.

Studijos Kaune

Žinia, ūkį dažniausiai galėjo paveldėti vyriausias šeimos vaikas. Todėl Petras turėjo ieškotis kaip ir kur galėtų į savo gyvenimą žengti.

Petras pasirinko Kauno studento kelią – įstojo į Lietuvos universitetą ir 1930 m. baigė teologijos ir filosofijos studijas.

Minėtina, kad greta to Jis dar sugebėjo gilintis ir į istorijos bei teisės mokslus, nors jų studijų programos ir nespėjo užbaigti. Studijų metais buvo ir Sodeliškių bei Lapakritos pieno perdirbimo bendrovių, Nemunėlio Radviliškio Smulkaus kredito banko steigėjas, nuolatos buvo deleguojamas į Pieno centro suvažiavimus.

Būtingė ir Klaipėda

Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios Konsistorija, parapijai išsirinkus, 1931 m. Petrą Dagį paskyrė Būtingės parapijos kunigu. Parapijos narių dauguma – neturtingi žvejai, į pamaldas atkeliaudavę ir iš Šventosios uosto.

Kunigas P. Dagys mėgdavęs sakyti, kad čia jis turėjęs maloniausias dienas šiame gražiausiame Lietuvos kampelyje. Pasižymėjo veiklumu – pradėjo statyti erdvią kleboniją ir salę parapijos ir visuomenės reikmėms. Žvejai kunigą išsirinko ir pirmuoju Šventosios uosto žvejų kooperatyvo pirmininku, buvo „Žuvies“ akcinės bendrovės steigėjas ir revizijos komisijos pirmininkas.

Po dviejų metų, 1933 m. P. Dagys buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės 7 pėstininkų pulko kapelionu su gyvenamąja vieta Klaipėdoje, kad galėtų plėsti lietuviškąją veiklą. Pirmąsias pamaldas, dalyvaujant Ministrui pirmininkui J. Tūbeliui ir kitiems aukštiems Lietuvos pareigūnams, laikė Šv. Jono bažnyčioje, kuri iki šių pamaldų buvo tik miesto vokiečių žinioje.

Po metų, 1934 m. P. Dagys paskiriamas ir Gubernatūros tikybos reikalų referentu. <...>

*

Pagerbiant kun. P. Dagio bažnytinę ir visuomeninę veiklą, 1939 m. jam buvo įteiktas Latvijos Respublikos Trijų žvaigždžių 5 laipsnio ordinas – tuomet kunigas pasitiko savo 35-metį, atsidėkota už Palatvijo liuteronų, tarp kurių buvo ir kuršių ar kuršininkų, dvasinę globą.

1939 m. ir vėlesni įvykiai

Vokiečiams okupavus Klaipėdos kraštą, kun. P. Dagys persikėlė į Kauną ir atliko karo kapeliono pareigas. Galiausiai 1940 m. vasarą (liepos 2 d.) nauja sovietinė valdžia bendru įsakymu atleido visus karo kapelionus.

Po metų, 1941 m. birželyje – dar viena neganda, prasideda II pasaulinis karas. Vilniaus komisariate gaunamas raštas, kuriuo nurodoma kun. P. Dagį ir muziką, poetą, visuomenės veikėją Alfonsą Mikulskį (1909–1983) areštuoti – matyt, už anksteniąją lietuviškąją veiklą Klaipėdos krašte.

P. Dagys apie metus laiko slapstėsi, o po to persikėlė į Kauną ir ėmėsi bažnytinės veiklos. Rūpinosi Kauno evangelikų reformatų bažnyčios (Ožėškienės g. 41) vidaus įrengimu – jos išoriniai mūro darbai pagal arch. Karolio

Reisono modernistinį projektą buvo baigti dar 1938 metais. Be to, talkininkaujant kun. Povilui Jašinskui (1889–1982) ir Lietuvos evangelikų Bažnyčios kuratoriui P. Kregždei, išleido kun. Adomo Šerno parengtą „Evangelikų giesmyną su maldomis“ (Kaunas, 1942).

Kaune 1944 m. P. Dagys dalyvavo paskutiniame Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK'o) posėdyje, kuriame jam buvo pavesta pasirūpinti jo įkūrėju ir pirmininku Steponu Kairiu ir jį išvežti į Švediją.

Artinantis Raudonajai armijai P. Dagys ir beveik visa šeima, kiti bendražygiai Būtingės žvejų laiveliais pasitraukė į Švediją.

1946 m. P. Dagys atvyko į JAV – buvo gavęs Non Quota vizą Nr. 4. Tai buvo įmanoma tik dėka gydytojo, Lietuvos ir JAV lietuvių visuomenės veikėjo, evangelikų reformatų bažnyčios kuratoriaus Mykolo Devenio iškvietimo. Žinia, liberalesnis persikėlimas iš Europos į JAV prasidėjo kiek vėliau – tuomet, 1950 m. į JAV atvyko ir būsimoji P. Dagio žmona Arianė Grigaitytė, kilusi iš Jonaičių (Šilutės aps.) – vėliau išėivijos lietuviai pripažins, kad p. Arianė ilgus metus stropiai ir ištikimai talkino kun. P. Dagio bažnytinėje ir visuomeninėje veikloje.

Atvažiavęs į JAV P. Dagys netrukus įsitraukė į tautinį bei visuomeninį darbą. Amerikos Lietuvių Taryba pakvietė aplankyti lietuvius didžiuosiuose JAV, Kanaudos miestuose ir skaityti paskaitas.

P. Dagys kurį laiką buvo Lietuvių protestantų sąjungos Amerikoje sekretorius, redagavo jos laikraštį „Gimtinės garsai“, 1947–1967 (su pertraukomis) dirbo Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) centre, Niujorke. Padėjo redaguoti šio susivienijimo laikraštį „Tėvynė“, o 1959 m. jo pastangomis imtas leisti ir mėnraštis „SLA jaunuolių atžalynas“. Tvarškė Liuksemburgo radijo stoties transliuojamų lietuviškų religinių programų dalį.

1951 m. sausio 21 d. įkūrė ir iki mirties P. Dagys buvo Niujor-

ko lietuvių evangelikų liuteronų parapijos kunigu, pamaldų laikyti vykdavo ir į Bostoną, Baltimorę (JAV), Hamiltoną, Torontą (Kanada).

Neretai į Niujorko liuteronų parapiją atvykdavo ir tautiečiai, išgyvenę Sibiro tremtį. <...>.

Sunki liga pakirto kun. Petro Dagio sveikatą ir jis pasimirė 1977 m. gruodžio 1 d. Niujorke, kuriame ir buvo palaidotas. Žinant velionio begalinę meilę Lietuvai, žmona Arianė 2006 m. birželio 15 d. kun. P. Dagio ir jo brolio, prieškario Lietuvos kooperacijos pradininko Jono Dagio (1902–1961), palaikus perlaidojo šalia tėvo Martyno Dagio (1868–1919) Legailių kapinėse, Biržų krašte. Perlaidojant dalyvavo Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis, Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios superintendantas Rimas Mikalauskas, Nemunėlio Radviliškio ev. reformatų parapijos administratorė, diakonė Sigita Švambarienė, artimieji bei giminės, kraštiečiai, Pačeriaukštės seniūnas Vytautas Džėja, giedojo Biržų ev. reformatų parapijos choras, vadovaujamas J. Duderienės.

Iš daugybės kun. P. Dagio paskaitų, pranešimų, straipsnių „Vorutos“ puslapiuose jau publikuota (2011–09–03, nr. 17, p. 10) paskaita „Tėvynės mylėtojų draugija“ – ši visuomeninė lietuvių patriotų organizacija JAV veikia nuo 1896 metų. Paskaita buvo paruošta specialiai „Amerikos balso“ (Voice of America) radijo laidai ir transliuota į okupuotą Lietuvą. Tikėkimės, kad ateityje iš turtingo kun. P. Dagio archyvinio palikimo, kuris perduotas vyskupui Mindaugui Sabučiu, susilauksime ir daugiau publikacijų, galėsime išsamiau pažinti tėvynainio minčių ir siekių pasaulį – neretai rūpestis dėl tėvų krašto, jų žmonių vėl ir vėl atsikartoja, o istoriniai apmąstymai tampa tautos gyvenimo kelrode.

Vytautas Gocentas
Sutrupinta iš www.voruta.lt

Kalėdinių giesmių vakaras

„Tikėjimo žodžio“ bendruomenė gruodžio 21 d. Vilniaus krikščionis buvo pakvietusi į tradicinį kalėdinių giesmių vakarą. Šventiškai papuoštoje salėje jį pradėjo išsibarstę tarp klausytojų ir po vieną iš savo vietų pakildami choro „Maranata“ giedotojai tradicine Kalėdų giesme „Klausykite, ką skelbia angelai“. Giesmę užvedė choro vadovė ir dirigentė Edita Tamoševičienė. Vakarą – koncertą vedė Laura ir Edgaras. Renginį labai pagyveno netikėti ir žaismingi vaizdo reportažai – trumpi ir taiklūs atlikėjų pristatymai. Programą pradėję jauniausi ir mažiausiai patyrę muzikantai – dainininkai, sceną užleido primarijams: Lietuvos filharmonijos solistei Juditai Leitaitei, Kauno muzikinio teatro vedančiajam bosui Liudui Mikaluskui, kuriems ne tik akompanavo, bet ir kartu giedojo profesionali pianistė, viena geriausių Lietuvoje koncertmeisterių Audronė Juozauskaitė.

Vakarą užbaigė vyr. pastorius dr. Giedrius Saulytis kalėdine refleksija – pamąstymu, ką pasauliui reiškia Kalėdos. Jo minties ašis – visa žmonijos istorija padalinta į dvi

dalys: iki Kristaus ir po Jo atėjimo į žemę. Iki Kristaus tamsu, nors į akį durk. Po Kristaus ima brėkšti. Jis – tikroji šviesa, apšviečianti kiekvieną žmogų. Galima ir toliau klaidžioti bei susikurti savo tikėjimo ar netikėjimo religiją. Tačiau Ji nenuves pas Dievą, nedovanos amžino gyvenimo, nepripildys Šventąja Dvasia. Visa tai dovanoja tikėjimas Jėzumi. Atskiro žmogaus, kaip ir žmonijos gyvenimą, Dievas trokšta padalinti į dvi dalis – iki ir po Kristaus. Į šį pasaulį ateiname

be Jo, tačiau išeiti turime su Kristumi. Mūsų gyvenimo kalendoriuje kažkuriuo metu turi atsirasti išganinga perskyra – asmeninės Kalėdos. Jėzus turi gimti mūsų gyvenimo tvarte, idant jį išvalytų ir perkeistų. Jėzus stovi už durų ir tyliai beldžiasi. Pastorius kvietė išgirsti ir įsileisti į savo gyvenimą Tą neįkyriai besibeldžiantį ir kantriai laukiantį, kada mes atversime Jam savo širdies duris...

D.Gudliauskienė

Senjorų Kalėdos

Gruodžio 27 d., trečią Kalėdų dieną, Vilniaus reformatų senjorai rinkosi į reformatų pa-

rapijos namus Kalėdų popietei, paskutiniam susitikimui 2012 metais. Popietę pradėjo malda ir

prieš porą mėnesių Amžinybėn iškeliauvusio Mykolo Mikalajūno, vieno iš senjorų draugijos įkūrėjo, paminėjimu. Ta proga pažiūrėjome ekrane fotoalbumą „Mūsų Mykolas“, prisiminėme Jo darbus Bažnyčiai, parapijai, senjorų draugijoje ir, deja, daugybę neįgyvendintų svajonių...

Prie vaišėmis apkrauto stalo ir sekmadieninės mokyklėlės vaikų savadarbiais žaisliukais skoningai papuoštos eglutės senjorai aptarė praėjusių metų įvykius, pamastė apie ateities darbus ir sutarė reguliariau rinktis, nes turime puikius parapijos namus, kuriuose užtenka vietos tiek jaunimui, tiek ir vyresniems...

„V.r.ž.“inf.

A.A.

*2012 m. gruodžio 6 d. mirus
LILIJAI (LIOLEI) VARIAKOJYTEI,
nuoširdžiai užjaučiame gimines, artimuosius,
visus, kurie JA mylėjo, JA džiaugėsi, su JA bendravo.*

Liolė gimė 1925 m. vasario 4 d. Biržuose Jono ir Olgos (Likaitės) Variakojų šeimoje, kurioje augo keturi vaikai: Erika, Vilius, Lilija (Liolė) ir Jonas. Mama buvo liuteronė, tėvas – reformatas. Laikantis nerašytos tradicijos, dukros augintos liuteronėmis, o sūnūs – reformatais. Tėvai palaidoti Biržų evangelikų kapinėse prie ežero J. Nastopkos gatvėje, tose pačiose kapinėse ilsisi ir Liolės seneliai Vilius ir Lina Likai (istorinėje liuteroniškojoje kapinių dalyje). Liolė baigė Biržų gimnaziją, po to – Kauno kūno kultūros institutą, buvo žinoma krepšininkė, žaidė Lietuvos rinktinėje.

Mirė Liolė po sunkios ligos sulaukusi 87 metų. Palaidota Vilniaus Sudervės kapinėse šalia brolių Viliaus ir Jono. Laidotuvių apeigas atliko Vilniaus ev. reformatų parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius.

„Vilniaus reformatų žinių“ leidėjai

Kotryna Naktinytė
NAUJI METAI

*Nauji metai atsuoliuoja,
Lekia pasakų žirgais,
Žvaigždės mirksi, mėnuo šviečia,
Kai žygiuoja jie laukais.*

*Nauji metai – balta žemė,
Gera sieloj ir širdy,
Akyse vien kibirkštėlės,
Šypsena veide skaidri.*

*Džiaugsmas ir ramybė lydi, –
Lai lydės visus metus.
Tegu saulė laimę pilsto,
O tikėjimą – dangus.*

ir M. Liuteris.

Vitenberge teko aplankyti dvi bažnyčias – miesto ir pilies. Pastarojoje M. Liuteris ir paskelbė savo 95 tezes.

Vaikstant po gražų Vitenbergo senamiestį, krito į akis nemažai plakatų, skelbiančių, kad 2017 m. ir bus švenčiama Reformacijos 500-osios metinės. Apie pilies bažnyčią, ant kurios durų ir yra 95 M. Liuterio tezės, pristatyta statybinių pastolių, vyksta remontas ir statybos darbai.

Biržuose – viena garsiausių evangelikų liuteronų parapijų

Su evangelikų liuteronų tikėjimu yra glaudžiai istoriškai susijęs ir mūsų, Biržų, kraštas. Vieni didžiausių reformacijos globėjų buvo Biržų-Dubingių kunigaikščiai Radvilos.

Jie į Biržus kvietėsi svetimšalius amatininkus ir pirklius iš Livonijos. Dauguma atvykėlių buvo liuteronai. Manoma, kad jau apie 1600 m. prie ežero jiems stovėjusi bažnyčia, o 1636 m. liuteronų bažnyčia pastatyta Biržų centre.

Biržų evangelikų liuteronų parapija nuo seno buvo viena gausiausių Lietuvoje. XX a. pradžioje parapiją sudarė apie 4500 tikinčiųjų. Paskutinė mūrinė evangelikų liuteronų bažnyčia buvo pastatyta 1853 m. Ji stovėjo dabartinėje skverelio vietoje prie J. Janonio aikštės. Antrojo pasaulinio karo metais bažnyčia liko nesugriauta, bet smarkiai apdegė. 1961 m. panaikinus liuteronų bažnyčias, kaip kultūros paminklo, statusą, pastatas buvo nugriautas.

Pamaldos vykdavo evangelikų reformatų bažnyčioje, kol parapijai priklausančiame name Kilučių gatvėje 1992 m. buvo įrengta bažnyčia.

Šiuo metu Biržų parapijoje tarnauja kunigas Juozas Mišeikis.

Antanas Seibutis
Perspausdinta iš www.siaure.lt, 2012 10 15

Sveikiname

Vilniaus reformatų parapijos Žirmūnų seniūnijos seniūnė
OLGA TAMULĖNAITĖ,
 2013 m. sausio 2 d. atšventusią 75 metų Jubiliejų!
 Linkime sveikatos, energijos, dar daug laimingų
 Viešpaties globojamų metų!

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

INFORMACIJA

Gruodžio 2 d. po pamaldų Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje įvyko Žirmūnų, Kalvarijų ir aplinkinių vietovių seniūnijos susirinkimas. Seniūnė perrinkta Olga Tamulėnaitė, antrąją seniūnė – Marytė Trečiokaitė. Tą pačią dieną Vilniaus reformatų parapijos namuose susirinkę Antakalnio, N.Vilnios ir aplinkinių vietovių reformatai savo seniūnė perrinko Donatą Indriūnaitę, o antrąją seniūnė išsirinko Aukšę Tamariūniene.

Gruodžio 4 d. Lietuvos mokslų akademijos mažojoje salėje pranešimą „Kėdainių sutarties (1655-10-20) iniciatoriui kunigaikščiui Jonušai Radvilai – 400 metų“ skaitė akademikas, prof. habil. dr. Antanas Tyla. Dalyvavo doc. habil. dr. Ingė Lukšaitė, prof. habil. dr. Sigitas Kregždė, Kėdainių krašto muziejaus direktorius Rimantas Žirgulis.

Gruodžio 8 d. Vilniaus ev. reformatų parapijos namuose įvyko visuotinis Lietuvos ev. reformatų jaunimo draugijos „Radvila“ susirinkimas. Pirmininku išrinktas Vladas Verkėlis.

Gruodžio 16 d. Jonušo Radvilos 400-ųjų gimimo metinių sukakčiai

paminėti Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, giedojo Vilniaus reformatų choras „Giesmė“, vadovaujamas Janinos Pamarnackienės, Biržų krašto muziejus „Sėla“ pristatė kilnojamąją parodą „Lietuvos didžiajam etmonui Jonušui Radvilai – 400“, pranešimą skaitė istorikas dr. Deimantas Karvelis, dalyvavo Kėdainių krašto muziejaus direktorius Rimantas Žirgulis.

Gruodžio 31 d. 22 val. pirmą kartą po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo į šventiškai papuoštą Vilniaus ev. reformatų bažnyčią buvo susirinkę vilniečiai palydėti senųjų metų Dievo Žodžiu, giesmėmis ir malda Viešpačiui.

Sausio 9 d. Vilniaus reformatų parapijos namuose įvyko Centro seniūnijos susirinkimas. Seniūnė perrinkta Vida Cupreva, antruoju seniūnu išrinktas Alvydas Verbickas.

Sausio 10 d. reformatų parapijos namuose susirinkę Vilniaus reformatai senjorai popiete su tradicine sriuba pradėjo Naujuosius metus, širdingai sveikino jubiliejaus proga savo narę Olgą.

Lietuvos reformatų Bažnyčios vadovybė:

**Gen. superintendentas
 kun. Tomas Šernas**
 gyv. Vilniuje, mob. 8 687 56 846

**Lietuvos ev. reformatų
 Konsistorijos viceprezidentas
 kun. Raimondas Stankevičius**
 el.paštas: raimondas@ref.lt
 Interneto svetainės adresas
 www.ref.lt

Lietuvos reformatų dvasininkai:

**Vicesuperintendentas
 kun. Rimas Mikalauskas**
 gyv. Biržuose, mob. 8 686 66 383,

kun. Raimondas Stankevičius
 gyv. Vilniuje, mob. 8 655 43 678

kun. Sigita Švambarienė
 gyv. Biržuose, mob. 8 681 66 661

kun. Tomas Sakas
 gyv. Klaipėdoje, mob. 8 656 45 016

kun. dr. Kęstutis Daugirdas
 gyv. Vokietijoje

diak. Gitana Gasiūnaitė
 gyv. Prahoje
 el. p. g.gitana@seznam.cz

lektorius Neilas Čijunskas,
 gyv. Klaipėdoje, tel. 8 612 58 731

Parapijos vadovybės telefonai:

**Seniūnų tarybos pirmininkė
 Vida Cupreva** 236 3224 d.,
 mob. 8 673 04 537,

pavduotoja Danguolė Juršienė
 219 1109 d., 241 6981 n.,
 mob. 8 612 20 402

Seniūnės:

Dalija Gudliauskienė
 242 9118, mob. 8 685 74 951,

Donata Indriūnaitė
 234 2824, mob. 8 673 84 929

Olga Tamulėnaitė
 277 0314, mob. 8 626 50 879

Laiškus redakcijai galite rašyti:
 Gerosios Vilties 1A, Vilnius,

Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
 el.paštas: dalija@mail.lt

**Parengė Dalija Gudliauskienė,
 Korektorė Dalia Pronskietytė**

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
 Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisy ir trumpina
 savo nuožiūra

**Laikraštis platinamas už auką.
 Leidžiamas tik iš surinktų aukų.**

